

НОВИНИЦЕ

Број 4 // година I

децембар / 2016

ISSN број: 2466 - 3816

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

ИНТЕРВЈУ СА ИВАНОМ БОЖОВИЋ

ШУМАДИЈА ЈЕ ДРАГУЉ ПРИРОДЕ
У СРЦУ СРБИЈЕ

НОВИНАР ИНФОРМАТИВНОГ ПРОГРАМА РТС

СТРАНА 6

МИРИС СЕОСКОГ ТУРИЗМА

СТРАНА 11

САТИРА РАДОЈА ДОМАНОВИЋА КАО СЛИКА ДРУШТВЕНЕ СТВАРНОСТИ

СТРАНА 11

ПУН МЕСЕЦ

■ ТЕКСТ: АНА БЛАЖИЋ
ФОТО: ПЕЋА Ф.

Пун месец. Знам да ни ноћас нема спавања. Обасјава ми собу и сија у мојим очима довољно јако да не да сну да се пробије и смири узбуркане мисли које ми трче кроз главу. Савест! Да ли је ово што ме толико мучи грижа савести? Да ли мој промашен емотивни живот мора чинити да и неко други пати због тога? Или је то сујета? Сујета што нисам прва? Званично прва и једина, незванично, десета или ко зна која! Или како би рекли, све једно прва или друга, кад нисам једина!

Знам да верујем у немогуће! Исто тако знам да не знам шта ми се десило! Има ствари за које кажемо да никада нећемо учинити! Када год осудимо некога за неки поступак то нам се и врати, да видимо како то изгледа, јер не можемо осуђивати некога, а да сами кроз то нисмо прошли. Реч „никада“ не постоји у животу. Ни за шта не можемо бити сигурни да никада не бисмо то урадили или да се нама то никада не може десити! То „никада“ се тако слатко насмеје и каже „Видећемо“ а онда сачека прави тренутак и само се појави да покаже да ниси у праву и да никада не постоји!

Зашто осуђујемо поступке других? Зашто увек коментаришемо нечије поступке и када је један поступак лош, онда више нема назад, тај који је погрешно бива обележен за читав живот, окарактерисан као лош и као неко ко никада више ништа добро не може урадити. Ко смо ми да осуђујемо туђе поступке, ако кроз исте нисмо прошли и сами? Не иде то тако! Да ли је сваки грех учињен из љубави оправдан? Да ли је свака љубав која је различита и није по правилима масе грешна?

Рекла сам никада! Никада се то мени не би могло догодити! Гледала сам људе око себе и коментарисала, ја ово никада не бих урадила! Осуђивала њихове поступке, а ни једног тренутка се нисам запитала шта би било да се мени тако нешто догоди! Делила сам људе на добре и лоше и лоши никада нису могли постати добри, јер нису имали тај ген доброте у себи, а добри никада не би могли да ураде нешто лоше. Рецимо да сам живела окружење, а не себе. Водила се стереотипом који је већина сматрала добрим и лошим, јер то тако треба или не треба.

Сада сам збуњена, не знам да ли припадам добрима или лошима, јер „никад“ ми се обило о главу. Управо живим то никада! Живим свесна да ће маса све то осудити, а можда и неће? Борим се са собом и својом савести. И опет понављам у себи, да ли је љубав грех и да ли је сваки грех који је учињен из љубави оправдан? Убија

ме то питање! Хоћу да побегнем а не могу, бежим а уствари трчим у месту и не гледам ни уназад, а не могу да погледам ни унапред, стојим у месту затворених очију. Црnilо ме је прогутало.

Одувек сам знала како да се понашам, имала сам сву слободу овог света и нико ме ни у чему није ограничавао. Ограничавала сам сама себе јер сам знала шта је исправно, а шта не. Увек сам гледала како би било мени да ми се тако нешто деси, како бих се ја осећала. А онда сам се променила. Живот ме је променио. Самоћа ме је променила. Погрешни избори су ме променили. Постала сам другачија. Али опет сам имала неке своје ставове и мислила сам да се то никада неће променити.

Знам и сада док ово пишем, већ ћу бити осуђена, унепред, али ми није битно више. Била сам спремна да стојим и на стубу срама и да трпим све бичеве осуда који се превијају преко мојих леђа и праве ране које не зарастају и које те обележе за читав живот зарад ове љубави! Зарад њега! Зарад свега што се десило и што смо имали! Имали смо све а уствари нисмо имали ништа! Била сам прва у неком посебном свету, а последња у стварности! Прва је нека друга! Званично прва! Прва и једина, све остале су само њена бледа копија, зрно прашине које она једним покретом руке почисти. Јер је она прва! Она је та, све остале су нико! Љубав није себичлук. Али када некога

волиш не можеш срце да поделиш. Не можеш ни да поднесеш да тај кога волиш дели своју љубав на тебе и неку другу. А онда схватиш да си ти та нека друга и да је стварност и његов цео свет уствари она, а не ти. Ти си бег од стварности! Ти не можеш ништа да очекујеш! Ти немаш право ништа да очекујеш. Ти си само пролазна и посебна, посебна у том тренутку. Његово уточиште од стварног живота. Стварност му је она. Ја то нећу, нећу да будем бег од стварности, хоћу да будем баш та стварност, ма колико она црна и тешка била! Ово ме убија, раздире, прогања. Знам, нисам ни ја у ситуацији да будем бескомпромисна. Али ми жене смо чудне. Због љубави рушимо све зидове. Спремне смо на све зарад ње. Када волимо не размишљамо! Идемо главом кроз зид и не мислимо на последице. Мушкарци то не раде! На крају останемо увек изигране. Играмо отворених карата, а они увек имају кеца у рукаву и на крају ко ту губи? Па ми! Наравно! Мушкарци никада из неких „грешних“ прича не изађу обележени, жигосани, а ми жене носимо жуту траку око руке цео живот, као да смо највећи злочинци и најгоре особе без имало морала. Да, тако је на жалост. То је стварност.

А ја сам и поред свега тога што знам била спремна да станем уз тебе и све истрпим. Ти ниси! Јер ко данас зарад љубави губи све друго!? Само будале рекла бих. Оакве будале као што сам ја!

СЛИЧИЦЕ ИЗ СТРАГАРА...

■ ТЕКСТ И ФОТО: ЖЕЉКО СТЕВАНОВИЋ

Ето мени позива од уредника Топољачких Новиница да припремам причу за нови број. То ваљда значи да су задовољни мојим покушајем да се докажем у новинарству. Ја се наћох у необраном грождју. Шта да пишем и о чему? Можда је најбоље да се осврнем на годину иза себе. Ево на измаку је 2016-та. Где сам био” нигде” и шта сам радио ”ништа” Ипак када се мало боље замислим па и није баш тако. О чему би сељак него о пољопривреди. Цела година у знаку пољопривреде и стрепње од невремена. Фабрика под ведрим небом ради 365 дана у години. Ево баш ових дана у пуном јеку људи вуку стајско ђубре, хране воће у нади да ће им се оно одужити наредне године. Богами има ту и тамо и још по који казан који пече ракију. Казанције се окрећу поред фуруна грејући се и чекајући да се испече кромпир. Сретох једну баку на пијаци у нашим Страгарима, изнела јаја и сир да прода. Каже она мени “ Е дала бих три зиме за једно лето” Због чега, упитих је ја, па није зими нама сељацима толико лоше...” Е жив био па видео, доћићеш у моје године”.. Можда је баба у праву, али ко ће нама удесити.

Па летос смо кукали на врућину. Оно до душе када смо на њивама ми ту врућину и не осетимо. Цело лето у балирању сена, жетви, берби воћа и мало мало чујеш некога како каже “ Кад ће зима да се слатко одморимо” Опет чим зима дође а ми “ Кад ће лето па нека је и врело” Причао је мени покојни деда како је сељак сада господин, па ја, чим је тешко, а ја се сетим њега и његових речи.... “ Овде на Врапчем брду смо ноћивали (деда и отац) Кад упече звезда а ми у Главицу Маслошевачку да сечемо пруће за везивање жита. Овде, и показа ми руком, “ Ту смо ноћивали, под овом крушком, како би пре зоре почели жетву док још Сунце не изгреје да нам се жито не круни. Дедо сече а отац везује, дланови скоро па крвави од прућа.. .Слушао сам га нетрепнувши, као и многе друге приче које ми је причао. Па ето, зато и кажем сада, чим је тешко ја се сетим њега и његових прича па опљунем у дланове. Ове године на жалост за комбајне и није имало много посла, све је мање народа и све више необрађене земље. Пуне су нам бандере умрлица. Много сам ја пута причао да нам је сада цаба и

добра инфраструктура. Ко ће корачати нашим друмовима? Али нека, треба се борити, мора се борити. Па морамо се надати и веровати да ће бити бољих дана. Па зар није тако? Ко смо заправо ми ако не будемо имали веру? Научен сам да је све од Бога. Ето, ја у то верујем чак и када је то наизглед лоше. Удари неко невреме летос па исече сву воћку. Лопатом смо могли град да сакупљамо. Не могосмо ни једну једину шљиву да продамо, ко имаше жито род му се преполови. И поново огреја Сунце. Шљиве се сакупише па у казан, жита би колико би, али ми и даље остасмо радници у фабрици под ведрим небом.

Па поново ја кажем како сам научен.” Нека смо ми живи и здрави, биће свега” И од горег има горе, Богу хвала. Полако испраћамо још једну годину,ко би рекао како брзо прође. Чекамо најрадоснији празник... Божић ће поново окупити породицу за један сто. Наша Шумадија ће утонати у сан покривена белим јорганом,а као никада у години мирис тамјана ће испунити наше домове. О, како је само леп Божић у нашој Шумадији.. А док ово читате близу су материце и оци ... Везиваће се мајке,баке,тетке,стрине,ујне. Везиваће се очеви,дедови,стричеви,ујаци. Па ето, ја Вам од Срца желим Срећне Божићне празнике.

Желим Вам пуно здравља и берићетну следећу годину. Хајде, да следећа година буде у знаку плача новорођених беба,јер верујте ми, то је једино што ће вратити живот нашој Шумадији.

(Из збирке “ Сећања”)

Често се у мојим “ Сећањима” помиње мандрац. Ја слободно могу да га прогласим заштитним знаком свог детињства. На мандрацу сам се и родио,и то баш овде, код куће у овој нашој брдуљини. Када бих писао опширно па могао бих роман

да напишем о мандрацу. Поменућу само пар оних најлепших тренутака којих се сећам . Хајде седите мирни ево смоки (рече мајка) То нам је било довољно да заузмемо ја и сестре своја места и чекамо посланицу. Ова фотографија баш и не може то сликовито описати јер је најстарија сестра увек седела у средини и она је држала кесицу смокија или неког слаткиша док смо се ми служили. Никада нису отворене три посланице одједном,већ једна по једна. Тачан

разлог ни дан данас не знам али могу да предпоставим. И сада видим себе како се ваљам по њему и терам моју НАНУ да ми шаполи ноге..(мени је то значило-масирати стопала) Једино ми је на њему сметало боц-боц .. “ Их те поњаве па ко их измисли да ми боцкају дете, саће Нана то да склони па ће да ти прича причу и шаполи ногице”..

А висина кревета је била идеална за оца, да када седне испружи ноге на под. То је био јасан позив за мене да игра ђиха-ђиха може да почне. Ђиха ђиха четир ноге, све четири круте, ђиха ђиха ми идемо на далеке путе. Седло ми је од мараме узда од канапа а бич ми је од очеве пребијена штапа... Ајде опет тата, ајде опет ђиха ђиха ... Касније када сам одрастао схватио сам да је Змај ту песму испевао да би нама деци било лепо а родитељима како буде. Ма нај простије речено тај мандрац ми је био и колиба и двор.. Ма био сам на њему и капетан брода, и Робин Худ, и Хајдук и трговац и вук и зец и ко зна шта све још. Ваљда сам га због свега тога и запамтио.. Када ме нема, зна се испод мандраца сам. Када дођу неки гости а ја се постидим ја само подигнем поњаву и завучем се испод. А испод је почињао неки нови Свет, Свет мога раног детињства

СВЕТСКИ ДАН ВОЛОНТЕРА

5. ДЕЦЕМБАР

■ ТЕКСТ И ФОТО: ДИЈАНА Ч. Ф.

Поводом светског дана волонтера 5. децембра окупили су се чланови Волонтерског центра Кораци из Тополе.

У најкраћим цртама рећићемо вам шта је волонтерски рад и чиме се организација Волонтерски центар Кораци Топола бави. Волонтерски рад у најширем смислу се дефинише као непрофитна и неплаћена активност којом појединци доприносе добробити своје заједнице и целог друштва.

Волонтеризам има различите облике и значења, али је ипак могуће одредити неке кључне карактеристике онога што одређује сваку волонтерску активност:

- добровољни рад
- без новчане надокнаде
- за добробит заједнице и/или појединца који нам нису род
- у непрофитном сектору

Волонтерски рад је заснован на идејама самопомоћ, узајамне помоћи и филантропије. Најчешће се спроводи у оквиру верских, хуманитарних, социјалних као и невладиних организација. Волонтерски рад је ангажовање појединаца и група који добровољно пристају да пружају услуге одређеној популацији.

Волонтерске активности би требало да буду од користи и за оне који их предузимају и за оне којима су намењене.

Волонтери описују своје ангажовање као активности које им доносе лично задовољство због чињенице да су некоме помогли или учинили нешто добро за заједницу.

Мотиви за волонтирањем се могу поделити у две категорије:

Мотиви везани за задовољење сопствених потреба, као што су:

- жеља да упознају друге људе и стекну нова пријатељства
- потреба да добију подршку и разумевање
- испуњавање слободног времена и превазилажење монотоније свакодневног живота
- потреба да поступају у складу са својим вредностима и изразе своја уверења
- жеља за стицањем нових знања и вештина
- потреба за припадањем и прихватањем
- могућност да покажу своју креативност
- могућност добијања препоруке за будуће послове
- жеља да се осећају потребним и важним
- прилика за стицањем самопоуздања

Мотиви окренути ка споља, односно ка другима и заједници:

- жеља да се помогне другима
- потреба да се допринесе решавању неког проблема у заједници
- жеља да се допринесе укупном развоју

друштва

- подршка позитивним променама у заједници

- осећај да нешто дугујемо заједници и да треба да се ангажујемо улажући своје време и знање.

Сваки волонтер има свој разлог зашто се определио да се ангажује, а наш задатак је да његов мотив препознамо и уважимо, пружајући му могућност да задовољи своје потребе.

Волонтерски центар "Кораци" из Тополе постоји већ 13 година, током ових година окупља велики број волонтера који су активни, велики број пројеката је реализован током овог периода. Поносни су на пројекат "Помоћ у кући деци са сметњама у развоју и њиховим породицама" и "Помоћ у кући за старе" које је финансирала европска унија, а који је након окончања подржан од стране наше општине Топола и на тај начин се и даље реализује.

Мисија Волонтерског центра Кораци је оспособљавање и оснаживање грађана за активно укључивање у друштвени живот, смањење изолованости припадника циљних група (старих, рома и особа са различитим врстама проблема,) промоција солидарности, алтруизма и хуманости.

ИНТЕРВЈУ СА ИВАНОМ БОЖОВИЋ

■ ТЕКСТ: ПЕЋА Ф.
ФОТОГРАФИЈЕ: ГОРАН КАЛАЊ

ШУМАДИЈА ЈЕ ДРАГУЉ ПРИРОДЕ У СРЦУ СРБИЈЕ

Ивана Божовић је новинар Информативног програма РТС – ради као новинар Дневника на РТС. Сваког дана у емисији “Тако стоје ствари” има свој петоминутни сегмент о здрављу – “Наздравље”. Водитељ је и уредник емисије “Србија на вези - здравље” која се бави здрављем и емитује се на Сателитском програму РТС-а, а спаја лекаре из Србије и дијаспоре. Завршила је Медицински факултет у Београду, на Мастер студијама из Јавног здравља на Медицинском факултету је ускоро, чека одбрана Мастер рада. Тренутно је на Докторским студијама из Јавног здравља на Медицинском факултету у Београду.

За тебе кажу да си најбољи новинар међу докторима, односно најбољи доктор међу новинарима.

-Хвала на овим комплиментима, али морам признати да то и није толико тешко. На прсте једне руке могу да се наброје особе које су у Србији завршиле медицину, а које се баве новинарством. Знаш да је тај спој свима необичан и да изазива интересовање, али за мене је он попут „кључа и браве“. Једна нераскидива

веза, која ако се мудро искористи може много да помогне. Под тим мислим на прилоге којим едукујемо грађане, акције које смо организовали за наше гледаоце, али и проблеме које смо заједно са њима решавали. Од медицине се нисам удаљила, већ сам јој се приближила из једног другог угла. Моје данашње интересовање је усмерено ка Јавном здрављу.

Које су предности, а који недостатци када си тв лице?

-Себе не доживљавам као тв лице, нити као неког ко је популаран, већ као неког ко само ради свој посао. Препознатљивост вам отвара многа врата, али многа и затвара. Свакако могу лакше да ступим у контакт са појединим људима, а то би можда било немогуће да се не бавим овим послом. Оно што не можете јесте да изађете из куће у старој тренерци, мада морам признати да ја то често чиним када шетам куче. Пријатељи су моје богатство и са истим људима се дружим цео живот. Тако да ја никада нисам наилазила на проблем да се неко дружи са мном или ја са неким, можда због неких интереса. Ја

сам генерално обазрива и одувек водим рачуна шта и како радим, коме се и како обраћам и трудим се да никога не повредим моје речи.

Који део Београда, а који Никшића је место где осећаш најпозитивнију енергију?

-Тешко је издвојити један део Београда, јер он плени својом лепотом, топлином, традицијом... Како сам расла и сазрела, тако сам се и везивала за одређене крајеве града. Од Церака и Бановог брда где сам провела своје школске и гимназијске дане, Карађорђевог парка где сам провела своје студентске дане и Ташмајдана где радим. Ипак, по мом мишљењу посебну душу има Дорћол. Никшић је град који имао посебно место у мом срцу, јер је то град моје баке. Сваки распуст смо сестра и ја проводиле у њему то су били незаборавни распуст. Чувена Стара Варош, Корзо и најбољи сладолед у Фонтани. Сестра и ја се и дан данас шалимо како смо тада имале најбољу куповину слаткиша, јер смо куповале сладолед и за нас и за баку и тетку. До куће се бакин и теткин сладолед топио, па смо нас две сваки пут јеле дуплу дозу.

Који изазов у току каријере на РТС-у је оставио највећи утисак на тебе?

-Почела сам на РТС-у да радим на трећој години Медицинског факултета. Мој највећи изазов је био, како да завршим факултет. Сваког дана на Медицини ви имате обавезне вежбе и многа предавања, а ја сам сваки дан радила. Данас када размишљам о томе, ни сама не знам како сам то постигла. Знам само да сам имала безрезервну подршку мојим уредника и дан данас је имам у мом даљем усавршавању. Сваки дан је нови изазов, али је то оно што ме покреће и мотивише да више радим и учим.

Шта препоручујеш нашим читаоцима да гледају ове зиме, а шта им је најбоља превентива да буду здрави и насмејани?

-РТС је свакако мој избор и наш програм препоручујем свима. На првом месту то су наше Информативне емисије: од Дневника, преко емисије „Тако стоје ствари“, Јутарњег програма до емисије „Ово је Србија“. На нашем програму можете пратити најновија спортска и културна дешавања, филмски и серијски програм. Када помињемо превентиву то је свакако: престанак пушења, више физичке активност, мање јаке и масне хране..То су само неке препоруке за боље здравље. Међутим мој новогодишњи савет је смех. Готово да нема органа на који не делује позитивно, а широм светау многим болницама, терапија смехом примењује се у склопу лечења. Зато Нову годину проведите са најближима уз осмех не лицу.

Шта те прво асоцира на Шумадију?

-Шумадија је драгуљ природе у срцу Србије. Она је спој: лепоте, историје, топлине. Шуме, планине, реке, велики број манастира и споменика који носе у себи вишевековну историју и срдачни људи су највеће богатство Шумадије. Ја је доживљавам и као „српску Тоскану“ због вина и могућности које има у овој области.

Сестра је већ успешан лекар, да ли је медицина породична традиција?

-Медицина је породична традиција, али је у мојој породици подједнако заступљена и економија. На једној страни имамо лекаре, а на другој економисте. Понеко има и уметничку црту, али мој спој нема до сада нико. Тако да сам по томе јединствена.

Планираш ли постдипломске студије и где осим у Дневнику РТС-а можемо пратити твој телевизијски рад?

-Прошле године сам уписала Мастер Јавног здравља на Медицинском факултету у Београду. Дала сам свих 11 испита и у фебруару ме очекује одбрана мастер рада. Пре 3 месеца сам уписала и Докторске студије на Медицинском факултету у Београду, трају 3 године и настава се одржава сваког дана. У шали често кажем да сам цео живот студент, али волим да учим и то ме испуњава. Поред Дневника, сваки дан припремам и различите теме за емисију „Тако стоје ствари“. Имам свој свакодневни петоминутни сегмент о здрављу под симболичним називом „Наздравље“. У њему говоримо о: превенцији, здрављу деце и мама, менталном здрављу, оралној хигијени, хроничним болестима, најновијим достигнућима у пољу медицине. Разговарамо са: пацијентима, лекарима, научницима.. Едукујемо гледаоце, покушавамо да им укажемо на одређене симптоме и болести, пружамо шансу младим лекарима да говоре о својим достигнућима... Ако смо овим успели да помогнемо макар једној особи, наш рад и труд има смисао. Ја се искрено надам да јесмо. Такође повремено радим и емисију на Сателитском програму РТС-а „Србија на вези здравље“, која спаја српску медицину и дијаспору.

Да ли је превентива у медијима довољно заступљена?

-Чини ми се да се о превентиви више говори и да је више заступљена у медијима, него претходних година. Такође

и гледаоци су много више информисани, него раније. У ери интернета, геџета, мобилних телефона немогуће је да им одређене информације не буду доступне. Али са њима морају да буду обазриви, јер није довољно укуцати само симптоме и сазнати како да се лечите. То је погрешно и често има последице по здравље, тако да је мој савет идите до лекара. Морам признати да је медицина доста заступљена у програму РТС-а и ми се заиста трудимо да говоримо о превентиви и превентивним прегледима.

Која књига је на тебе оставила највећи утисак и шта читаш тренутно?

-Немам омиљену књигу, већ омиљне песнике, то су Ракић и Дучић. Тренутно читам Папа Јовану од Доне Вулфолк Крос.

ЧИТАМО ЗА ВАС

■ ТЕКСТ: ДИЈАНА Ч. Ф.

„А СТРАШНЕ ПЛАНИНЕ ОДЈЕКИВАХУ
КАО НА ЦРКВЕНОМ ТОРЊУ ВЕЛИКО ЗВОНО“

Општинска библиотека „Слово“ из Лапова и Издавачка кућа „Вране“ из Ниша прошлог месеца су објавиле „Ратни дневник 1914 -1918.“ Успомене из Првог светског рата Лаповчанина Видоја Совачког приредили су Данијела Вулићевић и Бранислав Јанковић. Рукопис дневника Видоја Совачког (1891 -1972) Завичајном фонду лаповачке библиотеке поклатио је Драган Обрадовић који је и предложио библиотекарицама из Лапова да с лате обимног посла и објаве сећања Видоја Совачког.

Приређивач Данијела Вулићевић је у уводу књиге написала: „Још се сви српски војници нису вратили из балканских ратова, а црквена звона у

Лапову, означиле нову мобилизацију. У борбама током 1914. године погинуло је стотину осамдесет шест Лаповчана. Лапово, као значајан железнички чвор, било је сведок велике миграције војске и народа који се у немогућим условима повлачио заједно са трупима. Љубомир Јовановић, народни посланик, у свом дневнику је, између осталог, забележио улазак непријатељских трупа у Лапово у јесен 1915. Неколико српских књижевника су у својим делима описали догађања у Лапову и Шумадији за време Првог светског рата. Учешће војника из ових крајева документовано је у бројним публикацијама, али је ратни дневник Видоја Совачког јединствен по много чему. Србија је у току Првог светског рата

изгубила скоро трећину становништва. У великом судару технологије XX и ратне стратегије XIX века, јасно је откуда оволики број жртава. Страдали су и српски војник на првој линији фронта, и српски сељак, од тифуса и немаштине. Србија је рат завршила као једна од победница. Подједнако је важан сваки војник, голобради или ветеран, који је ратовао, повлачио се кроз гудуре и беспућа, вратио се да прикупи крхотине живота након рата или погинуо за отаџбину.

Велику улогу и још већи значај у српској војсци имали су инжењерци који су небројено пута били претходница малобројних, неопремљених и исцрпљених јединица. Градили су мостове, преносили опрему, старали се о коњима, воловима и залихама.

Један од њих био је и Видоје Совачки. У свом дневничком запису сачувао је све значајне моменте - од почетка рата, бројних битака, епидемије пегавог тифуса, повлачења преко Албаније, боравка на Крфу, пробоја Солунског фронта, капитулације Централних сила и повратка у Лапово.

Једноставним стилем, без намере да себе представи као хероја, описао је тренутке у којима је осећао страх, немоћ, тугу, бес, али и радост и понос. Предочио је ужас какав само рат, смрт, јад и немаштина могу да донесу. Његово војевање било је својеврсна битка за векну хлеба, суву обућу, одморног коња и довољно сна. Требало је сачувати главу на раменима, здравље у костима и луцидност у мислима. Надмудрити непријатеља, природу и оно непријатељско у сопственом бићу које нас, сатеране у теснац, нагони на себичност и кукавичлук.

Видоје Совачки је неким личним доживљајима посветио више страница, док је преко појединих историјски значајних догађаја само „прелетео“. Али, то није слабост овог дневника, већ још једна потврда значаја појединачних судбина које сабране граде јединствени колоплет трагедије, губитка, пораза и победе, индивидуалне храбрости и групне немоћи у ратном гротлу.“

ДРУШТВО УЧИТЕЉА ТОПОЛЕ

■ ТЕКСТ: ДИЈАНА Ч. Ф. / ФОТО: ДУТ

Друштво учитеља Тополе (ДУТ) настало је из потребе да се успешно и квалитетно делује на наставни процес усклађен са савременим стандардима образовања деце. Представља компетентно струковно удружење које за циљ има да иновира наставни процес и унапреди педагошку праксу. Тренутно броји 87 чланова – учитеља и предметних наставника. Учествује у иновирању васпитно – образовног процеса, подстиче стваралачки рад својих чланова, негује конструктивну критику у области научно – педагошког и друштвеног развоја и доприноси усавршавању учитељског позива сходно потребама савремене школе и ученика.

Друштво учитеља Тополе активно учествује у друштвеном животу Тополе. Иницијатор је и учесник бројних догађаја, семинара, трибина, изложби, ликовних и литерарних конкурса, промоција, манифестација итд. Има успешну сарадњу са сличним удружењима из окружења. Своје чланове ДУТ редовно информисе електронским и усменим путем. Рад Друштва је транспарентан и све активности промовишу се на ФБ страници ДУТ-а, сајтовима школа и сајту Општине Топола.

О квалитету рада друштва говоре бројни позиви на сарадњу, учешће на стручним, скуповима признања али и константно повећање броја чланова.

Од мноштва активности овог удружења издвојили смо њихово учешће на Учитељијади 2016.

организацији Друштва учитеља Крушевца и Савеза учитеља Републике Србије од 23. до 25. 09. 2015. године у Брзећу је одржана трећа Учитељијада.

Учитељијада је спортско едукативна манифестација током које су се учитељи надметали у различитим спортским вештинама и размењивали професионална искуства која се тичу наставе физичке културе. У време трајања Учитељијаде спроведена су спортске активности и организована надметање учитеља у различитим мешовитим тимским и колективним играма. Учитељи су се надметали у формираним мешовитим колективним групама матичног друштва или региона коме друштво припада, против других мешовитих група учитеља. Поред тога, у оквиру Учитељијаде је одржана је и Смотра стваралаштва учитеља у развоју физичке активности на којој су презентоване практичне примене нових сазнања, иновација и методологије у наставном процесу, а у циљу унапређивања образовно-васпитног

рада презентовањем стваралаштва учитеља, практичног повезивања наставних и ваннаставних активности, неговања физичке активности учитеља, мотивације, обогаћивања наставне праксе.

Надметало се 390 учитеља из 29 локалних друштава, као и гости из Македоније, Босне и Херцеговине учесници КРЕФ-а у десет спортских игара.

На III Учитељијади своје представнике су имала следећа друштва: Учитељско друштво Алексинац, Друштво учитеља Београда, Учитељско друштво Бор, Друштво учитеља Ваљева, Друштво учитеља општина Велико Градиште и Голубац, Друштво учитеља Вршца, Удружење грузанских учитеља, Друштво учитеља Драгачева, Удружење зрењанинских учитеља, Друштво учитеља Јагодина, Друштво учитеља Ковина, Краљевачко друштво учитеља, Друштво учитеља Крушевца, Друштво учитеља Лебане, Учитељско друштво Лесковац, Друштво учитеља Лознице, Друштво учитеља Мионица, Учитељско друштво Ниш, Друштво учитеља Новог Сада, Друштво учитеља општине Параћин, Друштво учитеља општине Пожаревац, Друштво учитеља општине Смедерево, Друштво учитеља Смедеревске Паланке, Учитељско друштво Сокобања, Друштво учитеља Тополе, Друштво учитеља Трстеника, Друштво учитеља Тутина, Друштво учитеља Шапца, Друштво учитеља „Сима Томовић“ Шид.

Надметање се одвијало у десет спортских вештина и то: одбојка, мали фудбал, баскет, пикадо, надвлачење конопца, прескакање конопца, обруч, шах, стони тенис и игре без граница.

Најуспешнији су добили дипломе, а сви учесници мајде и похвалнице за успешно учешће.

Од планова за 2017. годину издвојићемо Зимске сусрете учитеља, који ће се организовати у Тополи.

САТИРА РАДОЈА ДОМАНОВИЋА КАО СЛИКА ДРУШТВЕНЕ СТВАРНОСТИ

■ ТЕКСТ: ПРОФЕСОР ДЕЈАН ЂУРИЋ

Радоје Домановић представља једну од кључних личности српске и југословенске књижевности на прелазу из 19. у 20. века. Није дочекао старост. Умро је у 35. години, животној доби кад се обично креће са стваралаштвом. Међутим, код Домановића се то стваралаштво исказало далеко раније. Његово бритко перо је одлика једног кочоперног Шумадинца и представља општедруштвени бунт. У својим сатирама није штедео никог, приказао је сурову стварност једне балканске државе која је формално желела да буде део модерне Европе, а друштвено је настојала да остане оличење корупције распадајућег Османског царства.

Овсиште је данас, захваљујући овом великану место које има важно место за евентуалне посетиоце љубитеље сатире и бескомпромисне писане речи. Он је рођен 1873. године и припадао је породици која је представљала грађанску класу у настајању, управо ону која је требало да уобличава модерно друштво у тадашњој Србији. Али, невољан да прави компромисе, интелектуалац који није желео да одступа од свог интегритета стеченог на Филозофском факултету у Београду, као професор српског језика доживљавао је турбулентан живот. Ломили су га, селили га по Србији, али им је узвраћао убојитим пером остављајући будућим нараштајима слику једног друштва невољног да се мења, друштва које је очигледно било у раскораку са тежњама елите да га уведе у ред европских и модерних.

Остаје питање – да ли је Домановић сагорео у својој нестрпљивости? Ако имамо у виду да је 80% становништва живело на селу на ивици егзистенције, онда је јасно да се Србија почетком XX века налазила на почевима стварања једног суштински грађанског, демократског друштва и капиталистичке привреде. Зато су и друштвено-политички преврати тог времена били бурни и испуњени уобичајено нереалним очекивањима.

И тако је убојити противник режима

Александра Обреновића реаговао после Мајског преврата и доласка новог режима који је учинио кораке у правцу стварања грађанске демократије у Србији. Али, очекивања су била превелика. Домановић покреће лист „Страдију“, али се убрзо разочарава и препушта судбини. Свестан свих слабости српског друштва и државе, Домановић је личио на сушту супротност Скерлићевом животном оптимизму. Сагорео је у препуштености 1908. године. Међутим, и читав век после његове смрти није схваћен како је у својим сатирама можда прижељкивао приказујући суморну слику стварности. Маргинализован за живота, после смрти је дариван ловорикама. Као да је друштво немирне савести хтело да му се *post mortem* одужи. Али, ни до данас оно није изашло из зачараног круга

политичке и идеолошке ограничености. Домановићева сатира је прихватана селективно и кроз извлачење контекста из целокупности и свеобухватности на коју је указивао. И није само он. Указао је и Арчибалд Рајс. Али бадава. Срби нису хтели да погледају себи у очи.

Зато данас Домановићево стваралаштво представља прворазредни историјски извор. Он није зато само део историје српске књижевности, штавише с правом можемо сврстати сатиру Радоја Домановића у драгоцену грађу за изучавање српског друштва с почетка 20. века. Заправо, он је за историчаре друштва и идеја најбољи показатељ положаја интелектуалца од интегритета у једном друштву које је одликовала растрзаност између захтева модерности и наслага меланхоличне прошлости.

МИРИС СЕОСКОГ ТУРИЗМА

■ ТЕКСТ: ДРАГАНА АРСЕНИЈЕВИЋ
ФОТО: ПЕБА Ф.

Миристи и укуси села су оно што им даје посебан печат. Од Војводине, преко западне, централне, источне и јужне Србије, постоје разлике у култури, колориту, гастрономији, обичајима ... Странцу, а и домаћем госту у сеоском туризму неће бити потребно много времена да се увери у гостољубивост, љубазност, отвореност и топлину српских домаћина.

Руковање, десном руком, при представљању и упознавању је обавезно. Пољупци и то типично српски – три пута и када вас дочекују и када вас испраћају. Со и погача, а потом слатко су традиционалан део добродошлице.

У српским селима се наздравља уз домаћу ракију насталу у породичној дестилерији. Наздравља се уз куцање чашицама или чокањчићима, обавезно гледање у очи и узвик „Живели!“. Здравнице се држе

у свечаним приликама, а за свечане прилике се увек нађе повод. Туристи у сеоским домаћинствима могу да уживају у обилној и зачињеној храни која се састоји од три оброка дневно, ручак је најобилнији, а све то зачињено љубављу и вредним рукама домаћица.

На војвођанским салашима пуца равничарски поглед на непрегледно, отворено небо, дрвореде багрема, и зашущурену кућу са авлијом под орахом, све мирише на проминцле и штрудлу са маком... Овде ћете упознати другачији начин живота, мирнији, опуштенији темпо а читава атмосфера ће вас вратити у доба правог војвођанског хедонизма, на сеоској калдрми у хладу ораха...

Сеоски туризам није само пуки одмор туриста у сеоским домаћинствима, већ обухвата и излете у околне пределе, обилазак природних атракција и

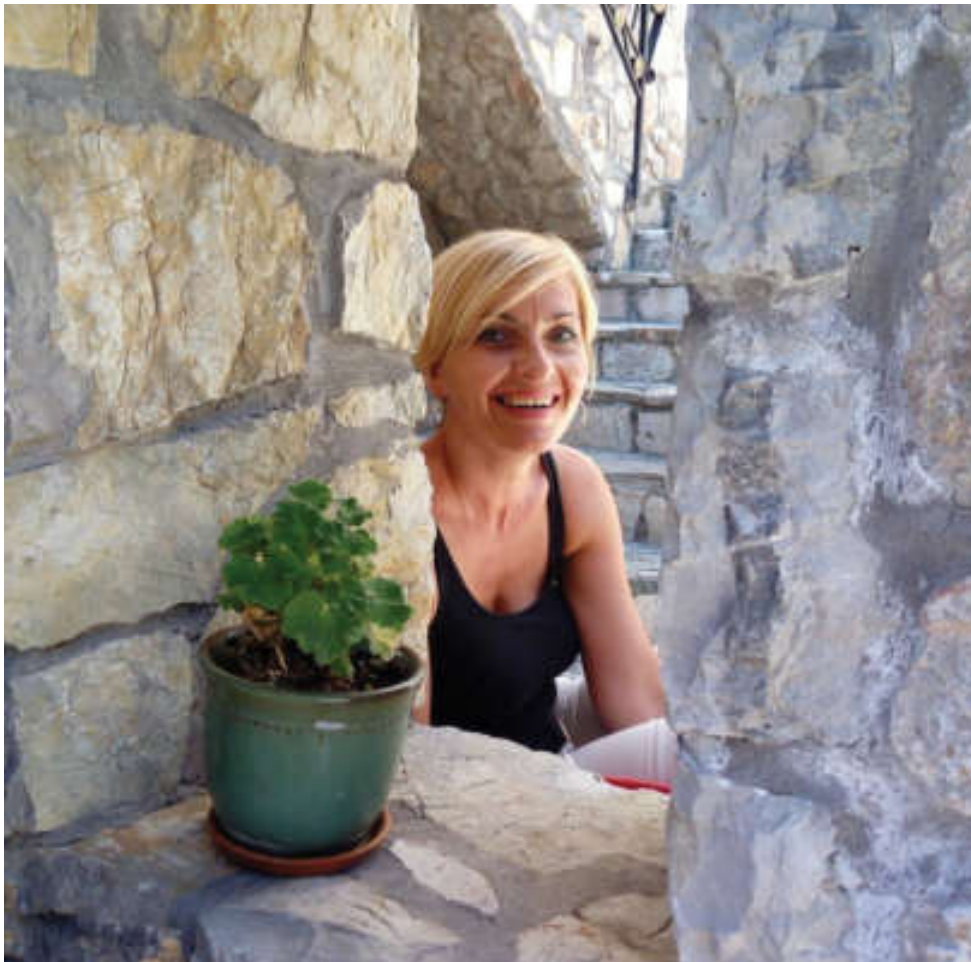
културно-историјских знаменитости краја, традиционалне, фолклорне и туристичке манифестације, спортске и рекреативне активности у природи, продају занатских и ручних радова и сувенира и хране и пића из домаће радиности.

Зачетници сеоског туризма у Србији су домаћини са територије општине Ивањица, Кнић и Косјерић, данас њима се храбро придружују из свих крајева од Војводине, преко западне, централне, источне и јужне Србије.

КОВАЧЕВАЦ

МИЛИЈАНА КРСТИЋ

■ ТЕКСТ: ДИЈАНА Ч.Ф
ФОТО: МИЛИЈАНА КРСТИЋ

Животни и пословни пут Милијане Крстић везан је за Ковачевац. Из овог окружња, она је градила своју замисао и унапређивала је годинама. Почети њеног образовања везани су за ОШ „Живомир Савковић“. Касније је Педагошку академију завршила у Јагодини, а Учитељски факултет у Београду.

Ковачевац се поново нашао пред њом и та љубав према завичајној причи није престајала. У својој основној школи радила је као учитељица, а од 2011. године у истој ОШ „Живомир Савковић“ нашла се на месту директора. Поред тога у исто време постаје и потпредседник КУД-а „Љубомир Ивановић Геца“ и тако у више праваца утиче на слику Ковачевца, која из године у годину постаје све креативнија, а живост и дечије активности чине ову средину отвореном за дружење са младима из региона и шире.

Милијана Крстић је мајка троје деце, а рад са децом додатно обогаћује ову слику. Многи још изазови и задаци стоје пред њом, а пословна визија постаје све богатија. Њено усавршавање проистиче из жеље да се и Ковачевац унапреди, а прича о образовању дуга 180 година треба да се настави, да се богати и модернизује.

Ковачевац је место које волим и у коме са људима стварам велика и племенита дела.

Образовање је једна од важних ставки у животу Ковачевчана, а дуга традиција од 180 година о томе сведочи.

Веома сам поносна на људе који ме окружују и почаствована местом директора коме је указано поверење да мења свет на боље.

А, највише ме радују нове генерације школараца са потенцијалима које тек откривамо.

Чудесна дружења део су нашег пословног света у коме стасавамо и стварамо.

Еlemente креативности спајамо у школским клубовима, сви запослени и сваки ученик наше школе.

Ваше поверење даје ми снагу да савладам све препреке и заједно са колегама задржим висок ниво школства у Ковачевцу.

Ако сачувамо довољно племенитости, љубави и маште, дуго ћемо генерације ученика испраћати у лепшу будућност.

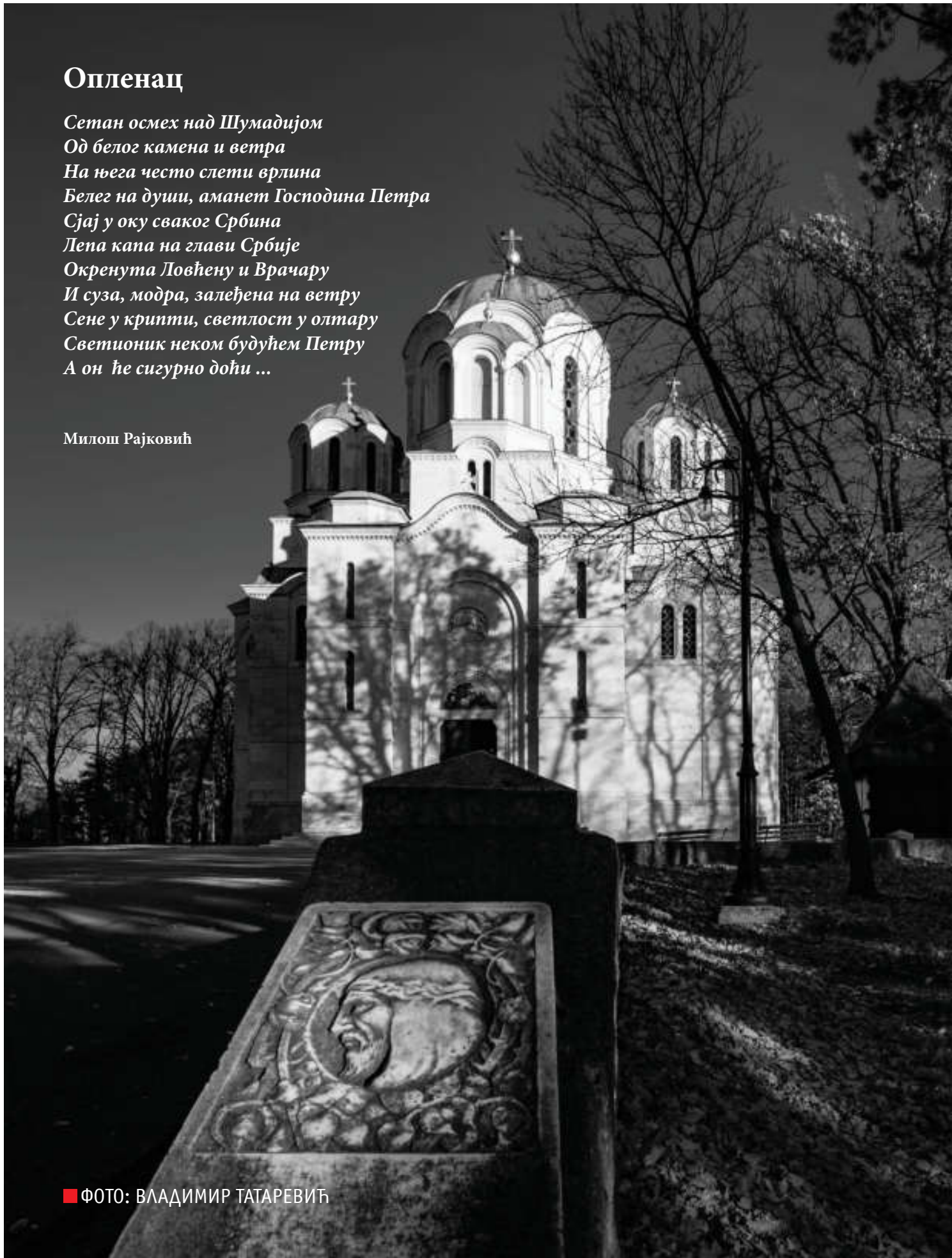
Циљ нашег рада је срећа сваког детета у Ковачевцу.

Опленац

*Сетан осмех над Шумадијом
Од белог камена и ветра
На њега често слети врлина
Белег на души, аманет Господина Петра
Сјај у оку сваког Србина
Лена капа на глави Србије
Окренута Ловћену и Врачару
И суза, модра, залеђена на ветру
Сене у крипти, светлост у олтару
Светионик неком будућем Петру
А он ће сигурно доћи ...*

Милош Рајковић

■ ФОТО: ВЛАДИМИР ТАТАРЕВИЋ

БЕЗ СТРАХА КОД ЗУБАРА

■ ТЕКСТ: Др АЛЕКСАНДРА МИШОВИЋ, специјалиста стоматолошке протетике

Без страха наши животи би сасвим другачије изгледали и били би много сиромашнији. Страх је нормална појава и када је умереног нивоа у одређеним ситуацијама може нам бити од користи и помоћи нам да се одбранимо и преживимо. Међутим, код одређеног броја особа постоје и страхови који су претерани и неадекватно артикулисани и који понекад добијају одредницу патолошки...

Један од веома распрострањених страхова јесте страх од зубара и одласка у стоматолошку ординацију. Тај страх је распрострањен како код деце, тако и код одраслих особа и пацијената. Најчешће је последица првог трауматичног одласка код зубара још у детињству, а усудила бих се да кажем да је чак и исконски учаурен у људском геному и да води порекло из давних времена када медицина и хирургија нису биле довољно развијене и када су болна стања зуба решавали веома примитивним и болним методама локални бербери и занатлије, када се није знало за анестезију какву данас уживамо и када је искуство вађења зуба само по себи било огромна траума.

Срећом, данас живимо у 21. веку и медицина и стоматологија располажу бројним методама које овај праисконски страх чине безразложним. Нажалост, наши пацијенти у великом броју случајева нису свесни те чињенице и одлазак код зубара и даље претставља у свести пацијената искуство од кога желе да побегну и одлазак у стоматолошку ординацију одлажу докле год могу и одлазе тек када бол зуба постане неиздржив. А тада је ситуација са зубима обично закомпликована, зуби су јако покварени, често и поломљени, присутне инфекције, гнојни отоци што све чини да у тако акутним стањима стоматолошка интервенција заиста буде

компликована и непријатна и пацијенту и стоматологу. Пацијенти често долазе после неспаване ноћи од болног зуба, гладни, изнурени и у таквим околностима када приме анестезију од које се такође боје, и од страха како ће проћи са интервенцијом поквареног зуба, неретко имају симптоме несвестице, осећаја гушења, склони су да падају у несвест. А то су све ситуације које могу да се избегну ако се редовно води рачуна о здрављу својих зуба и стоматологу одлази плански, а не са акутним проблемом.

Један број пацијената одлаже одлазак стоматологу и из осећаја личног срама због великог броја покварених и недостајућих зуба или од страха да ли ће бити у стању да прихвати протетске надокнаде, које су уствари спасоносно решење за пацијенте који су делимично или у потпуности остали без зуба. А код било ког лекара, па тако и стоматолога срама не сме да буде, јер ми смо ту да служимо нашим пацијентима и да им помогнемо у свакој ситуацији у којој су се нашли.

Шта је онда лек код ове врсте страха? И када треба почети са применом тога лека? Најбоље је што раније, још у детињству. Најбоље је да први одлазак код зубара буде једно симпатично ново искуство. Дете треба одвести код зубара када га ништа не боли. Само на контролу. Тада ће га чике и тете у стоматолошкој ординацији провозати на зубарској столици, показати како изгледају апарати са којима се чисте и поправљају збићи. Детету ће то бити занимљиво и интересантно, чуће и савете како да одржава хигијену уста и зуба уз помоћ родитеља док је мало, а касније самостално. И после такве посете неће имати трауматично искуство, већ ће радо прихватати да дође сваки следећи пут на контролу. На редовним стоматолошким прегледима може се на време утврдити мали квар зуба који се веома лако и безболно може поправити и на такав начин спречавамо веће и непријатне трауме и фактички елиминишемо тај ужасни митолошки страх од зубара. Деца која су на такав начин припремљена за стоматолошке интервенције остају читавог живота веома захвални пацијенти, а њихово орално здравље је за пример.

На сличан начин треба да се поступа

и са одраслим пацијентима који имају претерани паничан страх од зубарске ординације. Са пацијентом у таквим ситуацијама попричамо, објаснимо све процедуре и у заједничком договору приступамо интервенцији. Када виде да је интервенција прошла лако и безболно, пацијенти се охрабре и сваки наредни пут долазе све лакше и лакше. А највеће задовољство и за нас и за пацијената је када успемо да повадимо све зубе који су за вађење, када оне који могу да се поправе поправимо, а недостајуће надоместимо протезама или круницама који су у савременој стоматологији и естетски лепи и функционални и када се наши пацијенти задовољно осмехну у огледалу. Осим естетике и лепоте оно што је најважније код рехабилитације оралног здравља је то што уста из којих смо елиминисали инфекције и конзервативно или протетски их рехабилитовали омогућавају пацијентима да се правилно хране, а сви знамо да здравље на уста улази и зато треба бринути о свом оралном здрављу које чува и све остале органе - желуцац, срце, зглобове, метаболизам итд.

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. MIŠOVIĆ

Mi smo specijalisti stomatološke protetike. U našoj ordinaciji dobićete brzo i kvalitetno najoptimalniju stomatološku uslugu za Vas - proteze, keramičke krunice i popravke zuba po povoljnim cenama.

Dr Aleksandra Mišović
Dr Miroљub Mišović

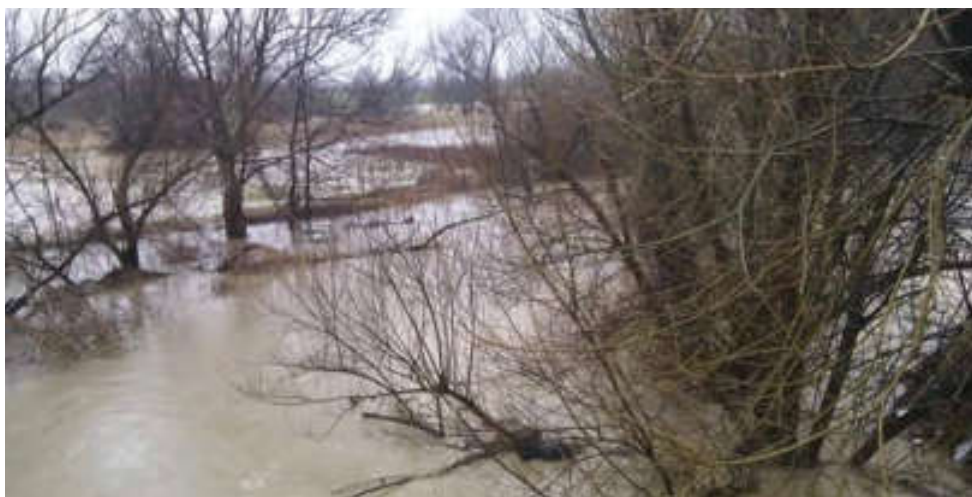
Topola OPLENAC
Đurdevdanska 39
034 6811 039
drmisovicdentist@gmail.com

„Stomatološka ordinacija Dr. Mišović“

ПАНИКА НОШЕНА ЈАСЕНИЦОМ / трећи део

ЈУГОВАЊЕ (СВАКОДНЕВНИ ЕКСПЕРИМЕНТ КОЈИМ СЕ
ДОКАЗУЈЕ ДА ЈЕ ШУМАДИЈА ОКРУГЛА)

Живим у Аранђеловцу. Радим у Лапову. Путujem свакодневно сопственим превозом. Шездесет и пет километара у једном смеру. Имам под точковима довољно километара који ме квалификују за овај експеримент. У теорији, путања није кружна, али верујте поднаслову. Пракса показује да ће оглед бити успешан.

Једног трена кренеш на посао са првим петловима, одлучна да покориш свет и спремна да организујеш најбоље књижевно вече у историји библиотекаштва, а следећег затекнеш себе у Јасеници. Југића у Јасеници. И Јасеницу у југићу. Како год.

Уронила сам у петнаесто мајско јутро 2014. потпуно необавештена. Грип ме је претходних дана приковао за кревет и наравно да, сва устрептала од повишене температуре, нисам пратила вести на телевизији.

Радница на пумпи ме је упозорила на ситуацију на мојој редовној маршрути кроз град, па сам из Аранђеловца кренула поред „Књаза“. Вода је преливала преко мостића, оранице са десне стране пута у Бањи и Крћевцу су биле поплаване, а ја сам грабила даље. На задњем седишту труцкале су књиге о Првом светском рату. Мисли су ми се ројиле око бајонета Јеротија Павловића и већ сам распоређивала столице у читаоници, као да под точковима немам хиљаде километара. Као да уместо мозга имам пихтије.

Док сам кочила на кривини у Жабарима и пребацивала у нижи степен преноса, спазила сам неку фрку са десне стране, ватрогасно возило, шта ли... Наталинци

су дрмали добро натопљени кишом. Нигде никог.

И сасвим полако, без шизофене музике која најављује пропаст, преда мном се створила вода. Велика вода. Прогутала је улицу која је водила у Сараново. Пошто није било барикада, полиције, цивилне заштите (да л сам очекивала и новинаре у седам јутру), наставила сам даље, наивно процењујући да југић има својсва подморнице. Када је мутна вода запљуснула точкове, а затим и хаубу и успорила мој замаха, схватила сам да је враг однео шалу. Срећом, наиђох на асфалт. Преплашена, паркирала сам се с десне стране и искључила мотор.

Најпре сам, наравно, запалила цигарету, а упалач ми је подрхтавао у руци, зграбила мобилни телефон и изашла из аута. Киша је падала све јаче док сам покушавала да укуцам број телефона свог супруга. Када се јавио, зацвилела сам да зове све надлежне службе да ме извуку одавде. Рекао ми је да се смирим, да покушам да покренем ауто, мада је скептично напоменуо да су мале шансе за то и да наставим даље, кад сам већ несмотрено стигла доле. Док сам га слушала, шетала сам узнемирана, наквашена цигарета жалосно се димила, као да испушта сигнале за помоћ. А онда је видик преда мном пукао и пожелела сам да се земља отвори и прогута ме. Али, земље није било, а ни пута. Свуда, докле је мој поглед досезао, само вода. Мутна, побеснела Јасеница. Када сам спазила, на пушкомет даље, да запљускује кров белог комбија, ноге су ми се одсекле. Овога пута сам већ јецала у слушалицу. Запалила сам још једну, обрисала сузе и сва стакла

■ ТЕКСТ: ДАНИЈЕЛА ВУЛИЋЕВИЋ

У следећем броју:
**КО ПРЕЂЕ МОСТ,
ПЛАТИ НА КРИВИНИ**
Данијела Вулићевић

на југићу (блузом коју сам планирала да обучем на књижевној вечери), села за волан и доказала себи да ипак верујем у Бога.

Наравно, није долазило у обзир да наставим даље. Морала сам да се вратим, да поново кренем кроз набујалу воду која је запосела све око мене. Југо је забректао после дугог покушаја. Једва сам успела да га окренем јер сам дрхтала. Мој страх се враћао кући кроз набујалу Јасеницу која је стигла до рисова мојих чизама, прогутала музички уређај и очијукала са мењачем.

Југић је милео и стењао, а ја сам, потпуно бесмислено, раменима гурала напред, немоћна да сагледам шта ће се десити ако се мотор угаси и вода ме однесе. Где?

И не, нисам мислила на породицу и да сам им потребна и како је лепо живети. Само сам грчевито стезала волан, несвесна да управљам (не знам ни да ли сам) и бодрила свој ауто да издржи до асфалта који је био читаву галаксију удаљен од моје панике ношене Јасеницом.

Са десне стране сам угледала двојицу мештана у рибарским чизама. И да су хтели, нису могли да ми помогну. Не знам да ли су ме гледали као очајницу, гуску или авантуристкињу.

Асфалт. Неверица. Олакшање. Бујица суза која ми се слива низ образе. Трећа цигарета. У четвртој друмом. Не смањујем ни при сусрету са булдожером на задатку у Жабарима. Запањени возач ми се склања са пута. Топола. Јављам се на посао. Потпуно несвесна неминовности проглашења ванредне ситуације, отказујем књижевно вече. Четврта цигарета. Успаничено проверавам да ли су књиге о Великом рату суве. Аранђеловац. Надобудно се смејем опрезним возачима који урањају у баруштине око „Извора“. У четвртој улећем у своје двориште. Окрећем кључ. Потпуно слуђена, љубим волан.

Изашавши из аутомобила, презриво бацам кишобран на земљу, скидам капуљачу и по највећем плуску, лаганим кораком крећем ка оближњој продавници по врућ хлеб.

Немам више шта да кажем. Нити да поручим. Једва сам и оволико написала. Страх је и даље у мојим порамима. Капље спорадично. Југо се, након пар месеци, осушио и изгубио мирис поплаве.

VAŠA VIZIJA

Agencija VAŠA VIZIJA / Poslovnica Topola / Bulevar Vožda Karađorđa 56, TC Stankom, lokal br. 7
034/813 831, 065/68 12 077

iFM
Radio
92.7 Mhz

www.ifmradio.rs email:ifmradio@outlook.com Marketing 064/2-123-321

НОВИНИЦЕ

Оснивач и издавач: НОВИНСКА АГЕНЦИЈА "НОВИНИЦЕ", 34310 Топола, Београдска 26

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: Дијана Чолаковић Филиповић /

РЕДАКЦИЈА: Данијела Вулићевић, Катарина Ђурић Пешић, Дејан Петровић, Кристина Живковић,

Милош Рајковић, Др. Александра Мишовић, Жељко Стевановић, Пеђа Ф. /

ТЕХНИЧКА ПРИПРЕМА-ПРЕЛОМ: Ивана Бајчић / ШТАМПА: ФОТО НЕША ТОПОЛА /

Контакт: novinice2016@gmail.com / Тел: +381 34 6813 868 :: +381 64 160 32 66 /

www.novinice.rs

/ излази: периодично /